

Economie

REPORTAGE (NU NOG) ZES DAGEN PER WEEK POSTBEZORGING

Postbode Ernst Nipperus op zijn maandagronde: al jaren een 'dunne' dag, waarop hooguit 2 procent van de post wordt bezorgd.

Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

Maandagpost: één kratje brieven

Bijna 85 procent van de Nederlanders zou er best mee kunnen leven dat er op maandag geen post wordt bezorgd. De praktijk lijkt er al behoorlijk op.

Van onze verslaggeefster
Winnifred Jelier

PURMEREND Vlotjes schuift postbode Ernst Nipperus een krat met brieven zijn wit-oranje bestelbus in. Hij maakt zich gereed voor zijn bezorgroute langs de dorpen Ilpendam en Watergang. Zoals altijd op maandag is er weinig post. Op de overige dagen is dat anders: dan staan er minstens twaalf kratten achterin.

PostNL merkt al jaren dat maandag een 'dunne dag' is. Het postbedrijf bezorgt op maandag slechts 1 tot 2 procent van de wekelijkse post, maar moet wel een hoop personeel inzetten om de post te halen en te bezorgen.

Dat is 'bedrijfsmatig niet verstandig', zegt Jan Romeijn. Hij is vestigingsmanager van het postsorteercentrum in Purmerend, waar ongeveer 250 mensen werken, onder wie postbode Nipperus. Romeijn: 'Ook al is er weinig post op maandag, de postbezorger moet toch de hele wijk door.'

PostNL wil dan ook graag af van de maandagbezorging. Het postbedrijf heeft dit onlangs voorgesteld aan staatssecretaris Henk Bleker van Economische Zaken. Die wil het voorstel overnemen. Nu is PostNL nog wettelijk verplicht om zes dagen in de week post te bezorgen. Dat zouden er dan vijf worden. Met het afschaffen wil Bleker voorkomen dat postzegels duurder worden, en dat brievenbussen of postvestigingen moeten worden opgeheven.

Postbode Nipperus begrijpt het wel, maar vindt het toch jammer. 'Het is een service die wegvalt', zegt hij. 'Stel dat je op maandag jarig bent, dan moeten je vrienden je al op vrijdag een kaart sturen.' Bijna 85 procent van de Nederlanders blijkt daar overigens niet mee te zitten. Ook Romeijn ziet het niet zo somber in: 'Het is net als zondag. Dan is er ook geen post.'

Rouwkaarten en medische post zullen een uitzondering op de mogelijke afschaffing vormen. Hiervoor moet een speciale spoeddienst ko-

men. De rest verschuift naar dinsdag. Romeijn: 'Maar dat is zo weinig - dat verschil merkt de bezorger niet.'

De mogelijke afschaffing past in een jarenlange trend van bezuinigin-

gen van het postbedrijf. Het bedrijf ondervindt concurrentie van andere postbedrijven als Sandd en Selekt-mail, en ook van internet als communicatiemiddel. Het aantal te bezor-

gen brieven daalde van 5,6 miljard in 2005 tot 4,8 miljard in 2010.

PostNL helpt nu onder meer postbodes - die duurder zijn dan de nieuwe postbezorgers - met onder meer omscholingscursussen werk buiten de organisatie te vinden. Medewerkers op het postsorteercentrum stoppen hun ongenoegen hierover niet onder stoelen of banken. 'Ik ben 55', zegt er een, die al 38 jaar voor het bedrijf werkt. 'Wie wil mij nu nog hebben?'

Nipperus probeert zich er niet te druk om te maken. 'Ik ga gewoon met alles mee.' Als hij een ongeval len groene brievenbus uit een drassige berm omhoog trekt, komt de eigenaar naar hem toegelopen. 'Die heb ik even opzij gegooid', zegt hij. Enthousiast vertelt hij aan Nipperus dat hij het hek van zijn boerderij heeft geschilderd. De brievenbus stond in de weg. Een foto van de opgeknapte boerderij komt nu op de kerstkaart die hij aan vrienden en familie wil sturen. 'Niet per post hoor. Die verstuur ik per mail.'

Postbodepensioen wordt kind van de rekening

Het pensioen van postbodes dreigt gekort te worden omdat PostNL niet wil bijstorten in de pensioenkas. Het fonds heeft te weinig geld om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Het heeft een bedrag van ongeveer 500 miljoen euro nodig om weer gezond te worden. Officieel moet PostNL zijn aandeel in dit tekort in drie jaar aanvullen. Maar omdat het concern financieel zwaar onder druk staat, wil de onderneming nu regelingen treffen waarbij 'de kosten voor de werkgever beter beheersbaar zijn en in verhouding staan tot de totale pensioenuitgaven.' Het bedrijf is, kortom, niet bereid zijn aandeel te betalen.

PostNL betaalt voor zijn gemiddelde werknemer een premiebijdrage aan het pensioenfonds van ongeveer 35 procent, terwijl dat volgens het bedrijf normaal gesproken in Nederland tussen de 20 en 25 procent ligt. Verder betalen de meeste medewerkers van PostNL geen eigen bijdrage voor hun pensioen. Ook daar dreigt door de malaise bij het bedrijf nu een einde aan te komen. Vanwege de druk op de prestaties heeft PostNL besloten tot nader order ook geen dividend in contanten meer uit te betalen, in tegenstelling tot eerdere beloften aan beleggers. Bovendien is het investeringsbudget gekort.

DE KWESTIE PETER DE WAARD

Wordt iedereen in het Westen Japanner?

De twee jaar geleden op 94-jarige leeftijd overleden Amerikaanse econoom en Nobelprijswinnaar Paul Samuelson verzuchtte tenslotte: 'Wat we weten over de mondiale financiële crisis, is dat we er niet veel over weten.'

De economische theorie is in principe simpel. Als je de rente terugbrengt naar 0 procent, wordt geld zo goedkoop dat bedrijven investeren om hun winsten te maximaliseren en burgers kredieten opnemen om te consumeren of een huis te kopen.

Alleen werkt die theorie niet in de praktijk. De rente is door de Federal Reserve, de Bank of England en de Europese Centrale Bank naar bijna 1 procent of nog lager teruggebracht, maar bedrijven en burgers

De grootste vrees is nu japanisering van de economie. Ook het Westen komt niet meer uit de neerwaartse spiraal.

weigeren hardnekkig te doen wat hun door economen is voorgeschreven: investeren en consumeren. Hierdoor stagneert de economie of valt die telkens terug in een recessie.

De economieën van de VS en vooral Europa dreigen in dezelfde vicieuze cirkel te belanden als die van Japan. Daar doet dit patroon zich al twintig jaar voor, nadat in 1990 de zeepbel op de vastgoed- en aandelenmarkt werd opgeblazen. Hoewel de rente al in 1999 naar 0 procent werd verlaagd, wordt niet meer geïnvesteerd en geconsumeerd. En hoewel Japan BV met grootscheepse stimulering de staatsschuld heeft doen oplopen tot 200 procent van het bruto binnenlands product, blijft de economie in het slop zitten.

Tot voor kort werd gedacht dat die crisis vooral te maken had met specifieke sociaal-culturele en demografische achtergronden van Japan: de spaarzin, de vergrijzing en sociale cohesie. Als in het Westen een zeepbel werd opgeblazen, volgde na het ruimen van de financiële puin altijd een nieuwe periode van groei.

Nu lukt dat niet, of zeer moeilijk. Net als in Japan is sprake van een te grote schuldenlast, een beursindex die 60 procent staat onder de hoogste stand ooit en banken die met slechte vorderingen zitten die ze niet kunnen afschrijven vanwege een dreigend bankroet.

Begin dit jaar werd de huidige, al vier jaar durende crisis nog bescheiden een Japan-lite-versie (een lichte vorm van het scenario) ge-

noemd, maar nu wordt al gesproken van een Japan-heavy-variant. Ook hier potten de burgers het geld op uit angst voor bezuinigingen, armoede en statusverlies. Ook hier kunnen bedrijven hun producten niet meer op de eigen markt kwijt en zijn ze aangewezen op export.

En ook hier zijn de landen op een punt gekomen dat het begrotingstekort vanwege de stagnerende groei niet wordt teruggebracht, waardoor de schulden blijven stijgen.

De enige hoop is dat ook in dit geval de praktijk zich misschien niet aan de theorie houdt.

REAGEREN?
P.DEWAARD@VOLKSKRANT.NL